

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :		Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ...	4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ...	2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka ...	1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Jednotlivé číslo 8 hal.		JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Politika a viera.

Stará povest' hovorí, že jednúc pes preplávať musel jeden hlboký potok. Išlo mu to ťažko, v papuli držal kus mäsa. Ako plával, v čistej vode videl tam svoju podobizeň. On ale myslel, že je to tam druhý pes, ktorý v papuli drží kus mäsa. Skočil za nim, aby mu mäso z papule vytrhol, chmatol ale len vodu, pri čom mu mäso z papule vypadlo. Oklamal sa. Ztratil svoje mäso a pri tom sa aj poriadne domáchal.

Podobne stáva sa mnohokrát aj v každodennom živote. A to najviac v politike a pri voľbách. Aj tam nejeden človek ponáša so sebou svoje presvedčenie; tam tiež nejeden v srdci svojom drží svoju vieru. Kolkí ale vypustia zo srdca tú vieru a ztratia to presvedčenie a to len preto, pretože čujú, že človek môže byť dobrým katolíkom, bárs aj na liberálov hlasuje, že viera a politika nestoja v úzkom spojení. Komu pri tom strčia ešte kus mäsa, dajú vína, piva, pálenky do sytosti, ba ešte aj banknóty, není divu, že mnohí skočia za týmito veciami, stanú sa liberálmi, ztratia svoje náboženské presvedčenie a zo srdca vypustia ten najväčší poklad, ich vieru. Takto to býva a to veru není dobre.

Preto aby náš pospolitý, jednoduchý ľud nedal sa klamať, vysvetlím v tomto článku, že viera a politika stojia v úzkom spojení, dokážeme spolu aj to, že ten len zlomyselne balamúti ľud, čo hovorí, že aj ten môže byť dobrým katolíkom, ktorý hlasuje na liberálov. Toto není pravda, ba je to hnusná lož, ktorú k svojmu ospravedlneniu vymysleli liberáli.

Viera a politika sú vnútorne jedna s druhou

spojené. Bo kto robí politiku, kto kortešuje, kto hlasuje, kto je vyvolený, kto vynáša zákony? Pravda, človek! Človek je volič, človek je minister a človek je i sám kráľ. Nuž a človek není rozdelený, je len jedon a sám ten istý všade. Človek není druhý, keď ide hlasovať a druhý keď ide do kostola, lež ten istý je pri voľbe, ktorý tam klačí pri oltáre. Viera není kabát, ktorý by sme mohli vyzliecť, keď ideme na voľbu. Aj tam ju neseme so sebou, pretože viera človekovi natoľko je potrebná a s každým človekom natoľko je spojená, ako potrebné mu je a spojené je s ním povetrie. Bez povetria, pravda, nemôžeme dýchať ani v kostole, ani na voľbe, všade nám je ono potrebné a všade nás odprevádza. Keby okolo nás nebolo povetria, museli by sme sa zadusiť. Tak je to aj s vierou. Bez viery nemôžeme žiť. Potom vieru nemáme len z vonka, lež ju máme v našich vnútornosťach, v našom srdci. A jako naše srdce nenecháme, nemôžeme doma nechať, keď ideme na voľbu. tak aj v tomto srdci prebývajúcu vieru nemôžeme doma nechať keď ideme hlasovať.

Preto není pravda, že viera a politika není sú spojené. Áno, spojené sú oni jedna s druhou ako aj človek spojený je s jeho vierou. Katolík tiež vždy len katolíkom môže byť a nemôže o sebe povedať, že je on len v kostole katolíkom, von z kostola ale snád pohanom, tak aj každý katolícky volič, nielen v kostole a doma, lež vždy a všade musí byť katolíkom a ako volič hlas svoj musí dať len na taku stránku, ktorá je katolícka a na takého ablegáta, ktorý bráni katolícku vieru.

Kto takto nejedná, prehrešuje sa proti Kristu

Pánu, ktorý o takých ľuďoch vyslovil sa nasledovne: «Kto mňa nevyzná pred ľuďmi, toho ani ja nevyznám pred otcom mojim, ktorý je v nebesiach.» A jako by aj Krista Pána pred ľuďmi vyznať mohol ten, ktorý hlasuje na liberálnu stranu, teda na tú stranu, pri ktorej sú všetci židia, ktorých predkovia ukrižovali Ježiša? A jako môže vyznať Krista Pána ten, ktorý za peňaze a za pijatiku ide do toho liberálneho tábora, ktorý vo Francúzsku pozatváral, odpredal kostoly, vyhnal z krajiny mnichov a mníšky, a zhabal všetky cikevné majetky? A jako môže Krista Pána vyznať taký katolík, ktorý pripojil sa ku tým liberálom, ktorí u nás v Uhorsku hodili nám na krky civilné manželstvo a jednotajne zoštatňujú nám naše školy náboženské?

Idzte do štátnych škôl a hľadajte tam kríž! Neni tam kríž. A prečo ho tam neni? Nuž preto, bo kríž a všetko čo na kríž rozpomína, zo štátnych škôl vyhodili liberáli. Nuž teraz mi povedzte, môže to byť dobrý katolík a miluje ten Krista, ktorý hlasuje na liberálov? Kto miluje kríž a na kríži visiaceho Spasiteľa svojho, ten nebude hlasovať na takých ľuďmi, ktorí ten kríž tupia a hania a vyhodili ho zo štátnych škôl.

Z tohoto ale ešte aj to vidíme, že liberáli len balamutia ľud, keď povedajú, že viera a politika neni sú v žiadnom spojení. Prečo že teda oni ich politiku spájajú vždy s vierou? Prečo v politike prenasledujú katolícku vieru? Prečo hlasovali proti sviatosti stavu manželského a prečo nám uvalili na krky civilné sobáše? Prečo do zoštatnených škôl posielajú nám židovských učiteľov, ktorí pred dieťkami vysmieľujú sa tam z našej viery? Prečo len najnovšie v krajinskom sneme hlasovali za to, aby pred súdom nesmel sa pýtať sudca obžalovaných, akého sú náboženstva? Prečo liberáli našu vieru nenávidia v politike?

Nuž páni liberáli! Keď vy nenávidíte vieru v politike, nemajte si za zlé, že my našu vieru bránime proti vašej politike. My sme neni hlúpi havrani. Liška mohla ošialiť havrana a mohla mu uchytiť kus sýra. Vám ale sa to nepodarí. My vieme, že vy len cigánite, keď nám do uší kričíte, že viera a politika neni sú spojené a že dobrý katolík je aj ten, ktorý na vás hlasuje. Na takéto prázdne slová my nič nedáme a budeme ďalej zmužile bojovať za vieru. Lebo vieme,

že keď v politike ukážeme presvedčenie naše katolícke, činíme najpeknejší skutok. Vtedy vyznáme Krista pred svetom. A Krista vyznávať to je naše najsvätejšia povinnosť!

Vždy sa oduševňujem, keď o svätom Polikarpovi čítam. 90-ročný starček bol, keď ho postavili pred súdnu stolicu, Pohanský sudca vyzval Polikarpa, aby zaprel Krista. Starček odpovedal: «Deväťdesiat rokov mám. Cez tento dlhý čas Kristus jakživ mi zle neurobil. Ba kde len mohol, všade ma požehnal. Prečo by som ho teda zaprel? Ja Krista mojho nezaprem, lež keď je treba, umrem zaňho!» A zomrel za Krista ten staručký Polykarp.

Kresťanskí voličia! Je pravda, že veľé nie sú volby. Ale budú. A potom tu i tam očujete lhanie liberálne. Neverte ich slovám. Učte sa od Polikarpa brániť a hájiť vieru vašu pri volbách a pri každej príležitosti. Pri tom ale dobre si zapamätajte slova Krista: «Kto ma vyzná pred ľuďmi, toho vyznám i ja pred Otcom mojim. A kto ma zapre pred ľuďmi, toho zaprem i ja pred Otcom mojim, ktorý je v nebesiach.»

Dr. Štefan Krajcsovics.

Rady poskytujúca trieda pre poľné hospodárstvo.

Katolícka Ľudová Jednota vzhľadom počtu jej členov je najväčšia, skrze žiadnu inú spoločnosť nedosiahnutý, kultúrny spolok Uhorska. Najväčšia čiastka štvrt milliona jej členov sú sami malí hospodári. K vôli týmto uzavrela zorganizovanie takej triedy, ku ktorej pospolitý ľud s úplnou dôverou obrátiť sa môže o radu, do bársktorého odvetvia hospodárstva patriacu. Takýmto spôsobom chceme dať príležitosť našim členom, aby pred každou zaviesť sa majúcou novotou hospodárskou, o očakávaných z nej výhodách a o podmienkách jej zavedenia, zadovážili si úplnú istotu.

Poskytovanie rady rozprestiera sa na všetky tri veľké kruhy roľníckej pracovitosti: na dorábanie, spotrebovanie a speňaženie. Okrem toho zamýšľa podporovať i sociálne účinkovanie roľníka, brániť jeho záujmy a prispievať k správnejmu spôsobu jeho samovzdelávania. O týchto troch kruhoch hospodárskeho účinkovania podávame nasledujúce podrobné vysvetlenie:

Kruh dorábania :

Sem patrí obrábanie pôdy, vyberanie semena, zamieňanie sejby, nastroje práce a otázka strojov, prácu lacnejšou činiacich, spolu i ochranný spôsob proti rôznym škodlivcom pri rozličných druhoch zvierat a bylín.

V prvom rade snažíme sa *zväčšiť* dorábanie alebožto na pomoci byť tým, ktorí cieľom zlepšenia dnešnej hanobne malej, priemernej úrody, pokúsiť sa chcjú s lepším obrábaním zeme, so stupňovaním úrodnej sily, pôdy a so strojmi, dorábanie plodín lacnejšie činiacimi. S týmto cieľom radu dáme, jako treba trus upotrebiť a rozmnožiť, úrodnú silu pôdy stále zväčšovať, obzvlášť ale umelý hnoj upotrebiť a zadovážiť. Napomáhať budeme gazdov, aby svoju, pre jednotlivcov malú potrebu tovaru, cestou spolčenia, na vagony zaokryť mohli a tak ku tomu lacnejšie prišli. Rady dáme, jako treba s umelým trusom v malom pokusy činiť. aby každý na svojej zemi a na svoje oči už za jednu korunu mohol činiť také pokusy. ktoré ho presvedčia, že medzi akými okolnosťami i u nás vyplatí sa pokus vo veľkom, jako v pokročilejšom cudzozemsku.

Lacnejšie dorábanie môžeme dosiahnuť so *strojmi*. Tieto ale len málo gazdov zaopatrit by si mohlo s osohom, ponevác cez rok len na niekoľko dni mali by pre ne prácu. Túto ťažkosť odstrániť chceme utvorením *spolkov pre zaopatrenie strojov*. aby takto malí gazdovia dľa *pomeru jutár* prispeli ku výdavkom zadováženia stroja a tenže dľa vopred ustálených stanov *spoločne* užívali. Takto na každého padne len toľko výdavkov, nakoľko stroj upotreboval. Jestli cieľom užívania strojov do spolku vstúpi niekoľko majerov alebo malých gazdov, vtedy spolok tak môže konať jako barsktorý veľkostatkár a jeho členovia spolu s veľkým osohom môžu využívať stroje na siatie. kosenie, mlátenie, stroje amerického systému na dorábanie kukurice, na ztrhávanie stebiel, na šrotovanie, zapáranie atď. Na jedného člena príde málo platiť, prácu ale s múdrym podelením každý môže vybaviť na svoj čas a tak každý si môže lacne zabezpečiť svojmu zainteresovaniu pomerné výhody. Na žiadosť hotovíme, našim domácim pomerom sodpovedne prepracovať i tie stanovy, ktoré v cudzozemsku

posial s veľkým úspechom upotrebili a dľa ktorých spolkovce stroje sa majú zaopatrit a užívať.

Dom a všetok majetok malého gazdu je vždy vystavený živelným škodám, ohňu, ľadu, povodni, suchote a iným mnohým nerestam. proti týmto treba sa brániť skrze poistenie, a i toto je značne lacnejšie, jestli mnohí gazdovia jednej obce, príležitostne sdrúžia sa a v jednom spolku dajú sa poistiť. Prirodzená vec je, že po dedinách túlajúci sa agenti toto naše počínanie nebudú schvalovať. Pred múdrym gazdom ale práve búrenie zo stránky agentov bude najistejším odporúčajúcim listom tohoto sdrúženia.

Snažiť sa budeme jednotlivé okolia obznámiť s tými spôsobami intenzívnejšieho gazdovania, ktoré sa pre ne hodia, aby malý gazda ustavične *mnoho pozemkov* nežiadal, ale i *zo svojich málo jutár s usilovnou prácou veľký osoh vytiahnuť sa naučil*. Na tento cieľ sa tak usilujeme, že zanechajúc prílišne dorábanie zrna, čo málo práce dá, ale i málo osohu prináša, prešli na dorábanie viac práce, ale i viac osohu dávajúcich plodín. Usilujeme sa do zvyku uviesť dorábanie ľanu, konôp, maku, cibule, strukovín, dýň uhoriek, tekvic, zelenín na roli a prirodzene návod dať k tomu, jako treba tieže zpeňažiť. Preto zvláste odporúčať budeme *spoločné dorábanie vo veľkom* a o tom budeme pojednávať, že s jakou výhodou je to spojené, jestli v jednom choťare prevádzajú dorábanie len jednej fajty fazule, maku, cibule, dýň, kukurice, jablák atď. Veľkú váhu kladieme na dochovávanie dobytky a i na spoločné speňaženie teliec, drúbeže, hólubov, domácich zajacov. Vinárstvu, ktoré po krajoch k tomu sa hodiacich najmilším hospodárskym zamestnaním je nášeho ľudu, zvláštnu pozornosť venovať budeme, počnúc od sadenia, a obrábania viniča až po zpeňaženie vína. Vypracujeme stanovy spolkov pre spoločné pivnice, aby tam, kde sú potrebné, ľahko utvorit sa mohli, na čo i pomoc od štátu dostať možno. I v otázkach do odboru ovocinárstva, hodvabníctva, včelárstva, rybárstva patriacich vďačne poskytneme odbornej rady. Na pomoci budeme vyskúmanými stanovami i tým, ktorí na pozemkoch odpredať alebo prenajať sa majúci spoločne gazdovať chcjú. Spolu do bodov sostavíme i to, že také skupeniny robotníkov, ktoré kanalizovanie, stavanie železničného alebo vod-

ného nasypu, alebo inú zemeprácu chcú podujaf, jako sa majú sdružiť a vybaviť svoje spoločné záležitosti.

(Pokračovanie nasleduje.)

Úpadok hesla «Za tú našu slovenčinu» v ružomberskom okrese.

Napísal: Starý ľudák.

«Za tú našu slovenčinu» — s týmto heslom pred štyrmi rokmi nesvedomiti ľudia ľud katolícky v Ružomberku a jeho okolí tak veľmi pobúrili, že tí katolíci, ktorí sa tohoto hesla pridržovali, väčmi nenávideli svojich spolubratov katolíkov, ako pohanov, mohamedánov alebo inovercov. Človek keď si tak lepšie rozmýšľa, skoro by prišiel na tú myšlienku, že týchto pohlavárov sami židia podkúpili, lebo to v jejich záujme leží, aby sa kresťania medzi sebou hašterili, vadili, súc presvedčení, že vtedy majú oni najlepšiu žatvu. Tak sa i stalo. Židia tak veľmi zaplavili vidiek, zvlášte ale Ružomberok, že kresťan-katolík tam už nič neznačí, je najostatnejší, celkom ožobráčený človek.

Ľudia ale začínajú sa prebúdzaf. Poznávajú, že tí, čo mu sľubovali hory a lesy, veru za štyri roky sa o nich neobzreli, to, čím ich strašili (odrezávanie jazykov atď.) sa nevyplnilo, ba áno, pre ich štvanie, mesto Ružomberok prišlo do veľkého úpadku, jeho obyvatelia sú natoľko odanení, že sa chystajú vyvandrovať. — Tak podpalili ľudovú stranu a teraz na pohorenísku sbierajú klince a shŕňajú popol, lež i ten im už vietor pobral.

Dost na tom, ľud súdil pri terajších stoličných voľbách. Národnári v Ružomberku upadli. Ondrej Hlinka tamojší farár, ani smelosti nemal vystúpiť. On chcel bravuru ukázať v Sliačoch, tam vystúpil proti tamojšiemu pánu farárovi (to sa už veru nesvedčilo. Pozn. Redakcie.), ale s 35 hlasmi prepadnul proti 86 hlasom a táto dôvera k tomu, stála ho 145 korún, toľko totižto jeho voličia v krčme prepili. V Liptó-Teplej tiež vystúpil, kde nemajúc prívržencov, svoju služku poslal ku kortešačke; pravda že prepadnul. No a obec Lisková úplne pochovala slovenčinu. Páni zo Štiavnice, chcejúc bez útrat zvíťaziť, našli v Mikulási žida Štarka za spolukandidáta, ten dal na kortešačku 600 korún, jednohlasne bol vy-

volený, ľud ho ani nepoznal, ani nevidel, ba ani sa ku volbe neukázal. Tak bol zaslepený ten ľud, že keby na cedulky boli napísali «tela», i na to by boli hlasovali. Liskovcov na vozoch dovezli do Štiavnice a ako múr hlasovali na Štarka.

Toto je tá slovenčina! To je tá prebudená obec za slovenčinu! V Ružomberku sa volba nezákonnite previedla, s krátkou apeláciou by sa bola dala zničiť, lež tí pohlavári štvaf síce ľud vedia, ale sa nič neučia a zákony nečítajú.

Už len, ctení národnári, inakšia volba bola pred štrnást rokmi v Ružomberku, keď osem ľudákov proti osmym liberálom zvíťazilo! Ale sme držali vedno ako refaz! Prečo ste to teraz nedocielili, veď sa vám do voľby ľudová strana nemiesala? Sľubovali ste, že mesto Ružomberk keď bude so sriadeným magistrátom, veľké právo mať bude a hľa, ani natoľko nestojí v Liptove ako Vavrišovo alebo Korská. Keď sa vášmu polgármesterovi prisniže, že treba 400.000 požíčky, už ich má; tomu ste vy na príčine, že mesto Ružomberk už ku druhému millionu dlžob ide.

Napravte sa teda národnári a keď nevíete alebo nechcete ľudu pomôcť, aspoň mu pokoja dajte.

Politické úvahy.

Keď pozorujem naše politické pomery, vídím v nich samu nedôslednosť. Pravdu mal Gábiel Ugron, keď vyriekol svoj rozsudok, že u nás intelligencia je zkažená a ľud slabý. Tak je to skutočne. Nemáme dôslednej, neodvislej a politicky zralej intelligencie, ktorá vŕvodíť by mala. Uhorská intelligencia je zadlžená, zožidovčená a zliberálčená. Úcta výnimkám. Väčšina intelligencie závisí od vlády. Sú to zkrachovaní zemani a úradníci. Títo nesmú mať iné presvedčenie, ako liberálne a tak musia hlasovať, ako im to z hora rozkážu. Intelligencia táto nerobí zhola nič za ľud, lež proti ľudu. Vyzerá to tak, ako čo by liberálni naši páni nenávidel ľud. Oni ľud len pri voľbách znajú. Vtedy nenie konca-kraja bratričkovaniu. Vtedy veľkomožní a osvietení páni znížia sa k remeselníkom a ku sedliakom. Inokedy však medzi ľudom a medzi intelligenciou panuje ukrutná prepasť.

V politickom živote ľud pospolitý nevidí dobrý príklad od zliberálčenej a zadlženej inteligencie. Čo vidí je renegátstvo, fnedôslednos, menenie zásad a stránok politických. Ešte ani takí politikovia, akí sú: Ján Zichy, Apponyi, Kossuth, Andrásy... nemajú stále politické presvedčenie, lež menia zásady. Raz to schvaľujú, čo predtým hanili a opačne. Čo máme hovoriť o tých pánoch, ktorí sháňajú sa po všetkých stránkach, aby prišli k daakému politickému presvedčeniu, ktorého sami nemajú. Im je jedno, či ľudák, či kossuthista, či hédervárista, len nech mandát obdržia. Aj ľudovú stranu kolkí takíto fičúri zaviedli a oklamali! Ľudová strana dala im mandát. Len kroz tento počali byť volačim. S pomocou ablegátstva doškriabali sa k masnému hrncu, po čom oklamali ľudovú stranu, ktorá ich napomáhala, oklamali okres, ktorý ich vyvolil a zapreli programm, s ktorým ľud má-mili.

Áno, masný hrniec je zlatým telafom našich nedôsledných a nespoľahlivých politikov. Presvedčenie nemajú. Lež nemajú ani schopnosti k tomu, aby zaplnili ablegátstvo, ba nemajú ani vôle k tomu, aby za ľud pracovali. Pohliadnime len do krajinského domu, keď snem zasedá a dozvieme sa, akú pracovnú vládu a akých zákonodarcov máme.

A keď je inteligencia takáto darebná, nespoľahlivá a proti krajinským záležitostam lahostajná, aký má byť ľud? Ten ľud, ktorý ani učení, ani slobodný, ani samostatný nenie. Netreba sa nám o tom rozpisovať, videli sme náš ľud pri krajinských a pri stoličných voľbách. Ani tam, ani tu nehľadel ľud na seba a na svoje záujmy. Nehľadel na to, že s voľbami mohol by sám sebe ako-tak pomôcť. Nehľadel na mužov, ktorí poskytovali mu úplnú garanciu, že ľud zastanú, lež hľadel na groše a na pijatiku. Zavesil presvedčenie — jak ho mal — na klinec a šiel ta, kde ho notári, slúžnovci, židáci a iní liberálni korteši viedli alebo hnali. Hja, tí dali slopať! Tí viac slubovali ako ľudový kandidát. Takto vyzerá hrozná slabosť ľudu. A zakiaľ nevyviazne ľud z tejto duševnej poroby, zatiaľ nenie hodný úcty a nemôže rátať na polepšenie svojho biedneho stavu ani skrze rozšírenie volebného práva.

Jednostranne, ba nespravodlivo by sme sú-

dili, keby sme príčiny zkaženého nášho politického života len v ľudu nachodili. Nie! Ľud náš neupadol naskrz do otroctva liberálov. Máme chvála Bohu obce, ba okresy, ktoré vynikajú s ich poctivosťou a vernosťou. Za vzor spomenem okres žabokretský. Tam ľud natolko je upovedomelý, že okres žabokretsky stojí jako pevnina, ktorú ani Héderváry, ani nitrianskí páni na čele so Sporhertom Herňo podmaniť si nemohli, ba ani sa len o to nepokúsili. Pri žabokretskom okrese stojí ako druhý vzor okres prievdzský.

Voličia tohoto okresu verní sú zástave kresfanskej ľudovej strany, lenže prevládala ich brutalita bašov a tyranov stoličných, tak, že liberálny kandidát len so zbojníckym násilím dostal sa k mandátu.

Áno, násilie, žandári vojsko, súdy a stoliční bašovia prekážajú, že pri voľbách nevie sa voľa ľudu uplatniť. U nás predseda volebný a tí, ktorí mu za chrbtom stoja, tvoria väčšinu a nie voličia. Takémuto násilenstvu musí ľud podľahnuť, po čom zvíťazí tá politika, ktorá škodná je obyvateľstvu celej krajiny a ktorá len istým vrstvám je priaznivá.

Chyba je aj to, že náš ľud je chudobný, neučený a odvislý. Ináč by on smýšľal o politike, keby bol samostatný a majetný. Vtedy ver' nedal by sa za nosom vodiť a nelakal by sa žiadneho korteša liberálneho. Kedy ale bude náš ľud neodvislý a slobodný?

Dokázali sme, že u nás politiku robia takí ľudia, ktorí nie za krajinu pracujú, lež za seba samých.

Toto nesmie ďalej trvať. Konec musíme urobiť neblahým našim pomerom. Ľud nesmie ďalej hlievať v lenivosti a v otroctve liberálov. Svrchovaný čas je v celej krajine previesť zdravú kresfanskú organizáciu. Jednu každú obec treba zorganizovať. Takto sú zorganizovaní nemeckí katolíci, preto majú do sto poslancov. Keď sú obce naše, vtedy ani čemezovci nič nevyvedú bo vtedy ľud bude mať presilu, s ktorou vybuduje opravde kresfanské, demokratické Uhorsko.

Eudák.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

Pracovať nám treba!

Keď pohliadneme do histórie minulého roku, s uspokojením ustálime, že sa katolíctvo prebúdzá. Katolícke spoločenstvo sa pohlo a sdrúžuje sa ako neodolatelná armáda. Katolícke seba-povedomie začína byť pevným hradom katolíckej cirkvi.

Tomuto katolíckemu prebudeniu sa môže ďakovať, že ľud zastal na ceste nečinnosti a obracá sa už i na pole hmotného dobrobytu. Dvojnásobná je preto radosť naša, lebo výsledok hmotného dobrobytu nášho ľudu znamená i zmocnenie nášho štátu.

Či môžeme žiadať väčšej blaženosti pre našu vlasť v tomto novom roku. ako je tá, aby započaté prebudnutie sa úplné bolo, aby sa pokračovalo v započatej práci a aby sme zvíťazili nad tými ktorí túto vlasť ničia.

Nemôžeme to pravda povedať, že by nás toto prebudnutie i ku politickému víťazstvu bolo priviedlo. Že sme tu nezvíťazili. príčinou tomu je nerozumná nechalosť a zafatosť inteligencie. A veru inteligencia mohla sa už i z dejepisu naučiť, že kde proticirkevný smer dobil si víťazstva, tam lúpež, mordárstvo slobodného murárstva v krvi udusilo práva, a práve tú inteligenciu vyhodilo z panovania, vyhnalo von z vlády, ktorá bez hmotných záujmov namáhala sa na dobrobyt vlasti a štátu, že práve táto inteligencia stala sa tulákom.

Poučil sa ale mohol aj ľud, že tí, ktorým k vláde dopomohol, nezastávajú štát udržiavajúci ľud, lež tú lúzu, ktorá brodí sa v krve, rabať pomáhala a obranou stala sa lúpežníkov.

V tomto roku teda pracovať musíme na tom, aby náš ľud i politične prišiel k seba-povedomiu, aby si stal za pravdu kresťanstva, ku stránke za kríž bojujúcej, aby v tejto vlasti lúpežníci a mordári nedostali sa ku vláde, aby kazári, burzianeri nezvliekli nás z rázu nášeho kresťanského, aby nás nevyhnali z majetkov, aby sme neostali žobrákmi, tulákmi, aby v prípadnej bezkrvnej vojne všeliakí pobežujúci tu, našou kresťanskou krvou posvätenú krajinu.

Bo veru i v tomto ohľade je už tu posledná hodina prebudnutia sa. Proti kresťanskému or-

ganizovaniu pohli sa i židoyskí-slobodní murári kde je žid, tam sa uhniesdi i slobodný murár; A títo preto sú nebezpečnými, lebo sa v tme schovávajú, bo tajne dávajú otravu do duší nášeho ľudu. Nielen pozor dávať ale aj bojovať musíme proti týmto, duše ľudu kaziacim pija-vicám.

Pracovať musíme, aby zmocnil náš tábor, aby to bol tábor smelých bojovníkov, aby zvíťazila pravda kríža, bo sila jej zvíťazí, jestli ju verejne, smele budeme pred sebou nosiť.

Keď takto neunávnne budeme pracovať, tak sa dožijeme toho, že blažené bude obyvateľstvo našej vlasti, že v žilách našich dobrá krv bude kolovať, naše telo zmohutne, červená bude naša tvár, radostný náš pohľad. Keď neunávnne boju-vať budeme za ciele kresťanské, dožijeme sa toho, že v domoch našich gazdov namiesto bubna exekútorovho, veselý spev a usmievanie sa bude ozývať. Náš gazda pri pluhu piesňou dá odpoveď škrivánkovi, nebude so slzami polievat brázdu, z ktorej ho teraz bieda, úžera a všeliaké kobyľky ženú von do Ameriky.

Vtedy aj priemyselník spievať si bude pri svojej krvopotnej práci, lebo židovsko-merkan-tilný duch nevalí mu na krky konkurenciu cudzozemska. Vo fabrikách, v dielňach ale s usrozumením budú pracovať robotníci so svojimi pracudajúcimi a keď sa ozve hlas zvona, tak s holou hlavou, s modlitbou prejdú podľa butiky pálenky, vyhnú jej otrave a smradu, riadne domov pôjdu, kde im manželka a deti s úsmevom, s bozkom zotrú z tváre čierny prach fabrik.

Pracujme teda za víťazstvo kresťanstva, aby sme tak blaženou a veľkou mohli učiniť našu vlasť, v ktorej potom blažení a spokojní budeme i sami.

Ján Bartos.

Z Oravy.

Národnári snáď nikdy a nikde nepochodili tak špatne, ako u nás. Hodne pred lanskými voľbami paklovali a paktovali s vládou. Podmienky boly nasledujúce: Ferko Skyčák nedostane vládneho protikandidáta; nadžupan Čaplovič bude prostredníkom medzi vládou a národnármi, aby sa ich požiadavky čo len v de-

siatej čiastke vyplnily. Nadžupan odstráni istých rychtárov, ktorí neboli národniarom po chuti a vykoná, aby preložený bol zverolekár Bátor. Čaplovič všetko slúbil, zarovnak aj Héderváry s úsmevom prijal deputáciu oravských národniarov a potlapkal deputantov, keď mu prisľúbili, že Georga Bullu, kandidáta kresťanskej ľudovej strany zbuktatujú a vyvolia Jana Richtera. Tak sa aj stalo. Richter len pomocou národniarov dostal mandát, ktorého nenie hoden. A odmena za pomoc kde ostala? U Čaploviča a u Héderváryho. Teraz pravda kričia a kľajú na vládu, že ich oklamala, bo v Orave nič sa nezmenilo. Okres dolnokubínsky nevyhral nič s Janom Richterom, bo sa on ani neozve o jeho okres. Ferko Skýčák však ostal tichým mamelukom a chýri sa o ňom, že prejde na vládnu stranu.

Takto sa dajú klamať národnári. Ako hlúpe decká.

Pozorovateľ.

Koňské kopyto pod plášťom «Slovenských Ľudových Novín.»

Hodnoverný výťah z týchže novín.

«Ďakujem Ti Pane, že nie som taký! — jako tí nipčvikovci a nipprotisti! Lebo my sme neni bezbožní hriešnici, my sme nezablúdili vo vecách viery svätej katolíckej — veď píšeme verejne a naše noviny čítajú po všetkých slovenských zemiach hodní a bohobojnídobří katolíci, ktorí nenachádzajú žiadnej viny na nás!»

Takto píšu «Slovenské Ľudové Noviny» v čísle 2. 13-ho januára. A žalujú sa «že všade im vytykajú nenávisť k Maďarom. Oni tú pomluvu vždy rázne a dôstojne odmietajú a znovu tvrdia: nie pravda páni!»

My len biskupov nenávidíme, že nám bezúhonným, z tých ťažkých tisícov, ktoré ľud slovenský na katolícku tlač naskladal. ešte ani jedného haliera nedali a zvláštne nenávidíme toho ukrutného Alexandra, na ktorého krvovylatie obeť černojských, nami pobúrených zvalujeme, aby sme si my, jako Pilat, ruky myť mohli. Je pravda, my nenávidíme aj nipčvikovcov, že oni za korunu vedia lepšej vzdelávať, brániť, napomáhať ľud, jako my za štyri koruny búriť, nepokoj tropiť. Je pravda, my nenávidíme aj nip-

portských kňazov a verejne o všetkých hlásame, že sú to ľudia bez svedomia, s prázdnu hlavou, korheli a kartári, nemravníci, ktorí len do pánslavov vedia nám nadávať a seba v prsá bijúc, za hazafikov vystatovať, ktorým za to všetko je odpustené a ktorí za to dobré fary pred nosom nám berú.

«Ďakujem Ti Pane, že nie som taký mrzký, nekatolícky a nekalý!»

«My a my sme jedine dobrí pastieri — my jedine snažíme sa dať každému dobrý príklad, my nedáme žiadnemu príležitosť zlahčenia nášho úradu — my — a my — a my atď.»

«Ale títo nájomníci, Judáši, ktorých opustila milosť Božia, pre ktorých plné sú krčmy, kostol prázdny, mládež zpusťlá, veriaci rozprehnúť... títo liberálnej mad. ľudáckej paše pastieri nezaslúžia len mlýnsky kameň, týchto sa máte báť, tých neposlúchajte. Lebo aj tak keď zmoknú, v pekle ich sušiť budú!»

Naposledy stojí tam modlitba mladého drotára za národ, že vraj: «Bože popraj, ktorá spolu viaže ňadram bratov svornst — pekelnú zášť, nedôveru z pomedzi nich vyhošť. Bože, požehnaj národ môj, pokor nepriateľov: biskupov, nipčvikovcov a nipportistov — ancikristov.»

Nantieta blúznive články odpovedám s tým mladým drotárom: Osvieť duše synov týchto, aby znali, Božiu vôľu, nie zášť, nie búrenie hlásajúcu.

A preto spustíte plášť svoj, z pod ktorého nielen kňazov ale i biskupov súdite, v opovrženie vystavujete. Buďte skromnejší, poníženejší, veď sv. Rehor naziansky hovorí: «Nolite iudicare iudices» — nesúďte sudcov vašich! Boh, ktorého vzývate, neni Bohom nesvornosti a zmatku, ale pokoja a poriadku «Ne quis igitur caput sit, qui aut manus aut pes, aut vilis quoddam aliud corporis membrum est.» — Nechcej byť hlavou, ktorý sotva rukou, nohou, alebo ešte menej cennejšou čiastkou tela si. — Alebo po nazský: dľa vášho spôsobu: «Spustte plášť svoj, aby vaše kopytká nikto nezbadal a jestli tie muškové myšlienky sú na príčine, že kopaf nemôžete prestať, keď oni okolo vás ust: vične poletujú a vás svojim stálym vrndžaním štipaním znepokojujú. nielen vo vašej stajni, ale aj na poli cirkevnom — jako to v tom istom čísle sa žalujete — upotrebite ten istý liek och-

ranný, čo je tam vytlačený, proti týmto dotieravým nepriateľom a vtedy nebudete viac nikoho kopaf, jako to sami tvrdíte. «Umyte si to koňské kopyto obvazkom tabaku, karbolovou vodou, nepríjemne zapáchajúcim karbolovým olejom, alebo potierajte si ich rozličnými zelinami. Lež je aj celkom jednoduchý prostriedok: umývať si aj hlavu aj kopytká octovou vodou a síce takou, v ktorej je hodne múch skapatých, ktoré počas zmývania sem a tam ostanú trčať na údoch vašich. A tak tie zdochlé muchy budú odplašovať živé. A vy od kopania a farizejského tárania celkom odkvynete. Len oprobujte!

Pozorovateľ.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V rozširovaní Katolíckej Jednoty pokračuje sa neustále a tým cieľom najnovšie shromaždenia vydržiavané boli v nasledujúcich obciach:

Brehy (Magasmrt tekov. st.) Utvorujúce shromaždenie vydržiavané 4. januára. Jednotu vysvetlovali: horlivý farár Ján Ruszkó a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov dalo sa 66 veriacich zapísať.

Breznica (Tekov. stol.) V početne navštívenom 5. januára vydržiavanom shromaždení o Jednote rečnili horlivý farár Ján Ruszko a tajomník zo strediska Ján Bartos. Ku Jednote prihlásilo sa 69 členov.

Rudnó (Tekov. stol.) V utvorujúcom shromaždení 5. januára vydržiavanom o Jednote rečnili: horlivý farár Jozef Hiadlovsky a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 89 členov.

Horné Hámry (Felsőhámor, v tekov. stol.) Shromaždenie dňa 6. januára vo veľkých rozmeroch vydržiavané peknou rečou zahájil horlivý farár Géza Ludvigh, po čom o potrebnosti a organizácii Jednoty s tak veľkým úspechom rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos, že ku nej prihlásilo sa hneď 120 členov.

Žarnovica (Zsarnóc tekov. stol.) Dňa 6. januára popoludní vydržiavané shromaždenie, v ktorom dlhšie zapalisté reči povedali horlivý farár Béla Havass a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov prihlásilo sa 114 veriacich.

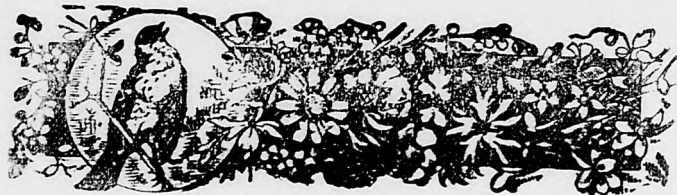
Nová Baňa (Ujbánya tekov. stol.) Za pri-

tomnosti početných veriacich. dňa 7. januára vydržiavané shromaždenie, ktoré zahájil titulárny kanonik a horlivý farár Georg Vlcsák. Tajomník zo Strediska Ján Bartos účtoval o Jednote, ku ktorej po jeho reči prihásilo sa hneď 44 nových členov, s ktorými počet členov poriadol tu na 124 členov.

Horné Zdany (Felsőzsadány tekov. stol.) V utvorujúcom shromaždení 8. januára vydržiavanom rečnili horlivý farár Ján Polacsek a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov zapísať sa dalo 67 veriacich.

Prochoť (Kellő v tekovskej stolici.) Dňa 9. januára vydržiavané shromaždenie. V shromaždení tomto potrebnosť Jednoty vysvetloval horlivý farár Béla Formanek a tajomník zo strediska Ján Bartos. Ku Jednote prihlásilo sa 35 členov.

(Pokračovanie nasleduje.)

POLITICKE CHYRY.

Nové pokusy liberálov.

Tieto dni rozniesol sa chýr, že medzi krajiniskými vyslancami liberálnej strany, viacerí na tom pracujú, aby platy ablegátov zo 6400 korún povýšené boli na 14.000 korún. Proti tomuto obrátili sa hneď najmä vyslancovia krestanskej ľudovej strany. Na to aj ten chýr z liberálnej strany snázili sa hneď podvrátiť. Vláda vraj tiež nemyslí na to, aby platy ablegátov zvýšené boli. Nech si je ale tomu ako chce, v krajine vôbec každý vie, že tie liberálne hrable vždy len ku sebe hrabaly. Lahko je teda veriť, že naši liberálni ablegáti najkrajšiu národnú prácu v tom spatrujú, keď si platy povýšia na 14 tisíc korún. Chudoba pri tom nech vandruje do Ameriky!

Barón Lévy v súroch.

V záležitosti inkompatibility proti mandátu čacanského ablegáta baróna Lévyho oznámenej, patričný výbor tieto dni uzavrel, že o in-

Ruský cár a nemecký cisár idú na polovku.

kompatibilitate Lévyho pojednávať bude s koncom januára. Barón Lévy dá teraz o sebe rozpisovať, ak mnoho robí on za okres čacanský a že vraj Kysučania dostanú najbližšie ešte

aj telefon. Kysučanom ozaj ku ich blahoslavenstvu nechýbalo iné ako Lévyho telefon. Snáď mu onedlho zatelefonujú, aby za ablegáta budúčne vyvoliť sa dal v Kocurkove!

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov pojednávajú deň po deň zákonný návrh o spoločnej banke. Proti tomuto zákonnému návrhu hlásilo sa posiaľ do 80 rečníkov z opozície. Liberálna strana darobnej práce má veľmi ťažké stanovisko. Už aj zasadnutia predĺžili do tretej hodiny a vzdor tohoto pojednávajú návrhu po-trvá možno aj cez tri mesiace.

Z CUDZOZEMSKA.

Štrajky v Portugalsku. Železničiari, robotníci elektrických dielní a zamestnanci najvýznamnejších verejných podnikov už od týždňa štrajkujú. Zvýšenie platu žiada nielen robotníctvo, lež aj vojsko a zvlášte námorníci. Táto nová freimaurerská republika je teda už na začiatku jej konca.

BESEDNICA.

Močenská svadba.

Napísal: Ján Horváth, kaplán vestrkovský.

Však je to ozaj veľmi dobre, keď je človek strýčkom. No a zvláštne, keď je on kňazom. Keď sa v rodine kto žení, alebo vydáva, strýčko vždy musí pri tom byť. Narodí sa nový občan: strýčka zavolajú na krstenie. A kto by aj vedel vypočítať tých mnoho titulov, pri ktorých vždy otvárať sa musí strýčkov budillár s peniazmi.

Aj ja som jeden z tých šťastlivých strýčkov. Sestryna dcéruška Filda sa vydávala a pozvala ma na svadbu. Svätý Jedanko môj! Jako bych jej bol odoprel túto prosbu, keď som ju ja veľakedy vypestoval a nie jedenkrát vybúchal po chrbte, keď revaním svojim nechcela prestávať. Ona ma ale aj k tomu zavolala, abych jej dcérušku sosobášil. Veď keď sa prvá dcéra vydáva, veru len zaslúži, aby ju strýc sosobášil, keď je on kňazom?!

Horko-ťažko prijal som tento úrad. A to nie bez príčiny. Veď keď sa manželský život zkyseľ, potom obyčajne ešte aj tomu kňazovi hrešia, ktorý ich sosobášil. A tohoto som sa aj ja obával.

Milá Filduška moja — myslel som si — prídem síce na veselie, ale sobášif ťa nebudem. Nech ťa tvoji duchovní sosobášia. Toto som jej písal. Ona ale nepo-

pustila a tak dotklivými slovami mi modlikala, až som konečne privolil.

Prišiel som domov. Tam mi všetko poukazovali. čo všeličo majú prichystané na svadbu. Až som rukami zalamoval keď som to videl.

— Ale ľudia mojí, čože robíte. Veď toto sa nesje ani za desať mesiacov!

Bolo totižto napečených asi 400 osúchov, na zabítie stala jedna krava, v kúte bolo opreté jedno veľké vrece múky, v pivnici boly na točke jeden sud piva, dva okovy vína a jeden okov pálenky. To v Močenu tak musí byť. K tomu mi ešte povedali, že u mladoženicha prichystané je sedem okovov vína, dva okovy piva a tiež tolko pálenky, mäsom a koláčmi ale že naplnená je celá veľká komora.

Neni teda divu, že takáto svadba je celé tarárske zpusošenie pre náš ľud; preto aj naši ľudia, čo takýmto darebným zvykom premrhali, neskorej dohonif musia pôstom.

Keď som všetko taktó prezrel, tu zaklopal ktosi na dvere a na slovo «volno» vstúpili do izby dvaja družbovia.

Starší družba mal za širákom pekný rozmarin, mladší družba ale mal len perko. Oba zase mali stužku tak na prsiach, jako i na paličkách. Oni sa totižto dozvedeli, že som už prišiel domov a preto slávnostným spôsobom predniesli svoje pozvanie. Previedli oni to nasledovne:

— Pochválen buď Pán Ježiš Kristus! Náš milý priateľu! Nemajte nám to za zlé, že sme vstúpili do vašeho poctivého príbytku: nie tak z vôle našej, ako z vôle Pána Boha, ktorý stav manželský ustanovil. Odkazuje Vám náš mladoženik, aj naša mladá nevesta, keby ste ich ráčil doviest k svätému sobášu a od sobášu doprovadiť do ich príbytku. Čo ale Pán Boh nebeský svadobným rodičom ráčil požeňať pokrmu alebo nápoja, radi by to predložili Vašej osobe, aby to mohli s Kristom Pánom užif...

Tuto prestal hovoriť družba, videl som ale, že ešte má čosi povedať, lež nechce.

— Len ďalej hovorte sme — oslovil som ho.

— Pán kapláno, to sa neznáša s vašou osobou, čo nasleduje; to sa hovorí len v rodinách.

— Nič to nerobí, len to tak zavinsujúte, jako je to tu vo zvyku — osmeloval som ho.

Na to on taktó pokračoval:

— Jestli by vás také nádeje nadešly, jako včul nadešly rodičov mladoženika, že by ste svojich synkov ženil. svoje dcéry vydával, oni by sa vám radi odslúžili. Jestli by sa vám ale oni odslúžif nemohli, nech sa Vám odslúži Kristus Pán v kráľovstve nebeskom. Pochválen buď Pán Ježiš Kristus!

V tom mal veru pravdu, že nemám nádeje synkov ženif a dcéry vydávať. To sa musí uznať, že ten družba to tak vyjadril, ani Demosthenes. Pochválil som ho, že ani vo Vestrkove taktó nevedia rečniť pri flaške.

Na druhý deň bolo 8. juliusa a deň sobášu. Bol

to deň aj pre mňa významný, ako totižto výročitý deň mojej prvej sv. omše...

Mladoženikovi som napomenul, aby nevystrojili žiadne babony a povery, bo to Boh nenávidí a prenasleduje. A nie bez príčiny dal som im to napomenutie bo baby, zvláštne pri sobáši robia všeliaké nesmyselné hlúposti, čo navzdor mnohým kázňam sotva sa dá vykorenif. Takto pred sobášom matka dá dcére orechový koláč a tá ho vloží do ručníka, a schová pod lajblik a po sobáši ponúkne s nim svojho muža. To že vraj má tolko znamenať, jako že jedon druhému všetko sdelia a preto nebude medzi nima žiadnej tajnosti. Keď po sobáši mladoženici idú okolo oltára, mlaženik podá zo svojich peňazí mladej neveste a ona zas zo svojich mladoženikovi, aby v svojom živote nadobudnuté peňaze verne odovzdávali jedon druhému. Bukrétu, ktorú mala mladá nevesta pri sobáši, nedá nikomu ani za celý svet, lež po svadbe zašije ju do duchny (periny), lebo ináč by im mohli pobosorovať. Nepriatelia mladoženikovi pred svadbou zašijú do vreca psa a kočku, po čom tam veru nastane patália: takto že sa budú znášať aj noví manželja.

Takéto a podobné poverčivosti vykonávaly sa pri sobášoch a ozaj celé tortúry museli neraz podstúpiť, mladoženici. Preto som napomenul našu nevestu, aby sa podobného nedopustila, čo mi ona svato-sväte prisľúbila. Potom som ich sosobášil. Neidem opisovať tú kázeň, ktorú som neveste držal pred oltárom božim, veď to nezaujima každého ct. čitateľa, ponevác každý neni ženatý a každá čitateľka tiež neni vydatá a nemieni sa každý oženif alebo každá vydat. To je isté, že som ju tak nastrašil, že keby bolo bývalo možno, bola by uprskla od oltára, ale už bolo pozde. Dokázal som jej, že v stave manželskom všetko nebude mäd, lež že tam bude aj truchu trpkosti a kyselosti...

Po sobáši nasledovali raňajky u mladej nevesty, avšak len na krátko. Opravdová veselost započala sa odopoludňa. Mládež a vôbec celá rodina sošla sa okolo štvrtej hodiny v dome mladoženika. Na dvore hrala muzika a všetko čo len žilo, muselo tancovať. Konečne starsi družba zaklopal trsteničkou na dvere, čo bolo znakom toho, že sa pohne pochod pre mladá nevestu. Po predku išli družbovia, na paličke nesúc «Bránu» a v druhej ruke «Ďurku» s vínom.

«Brána» sa menuje v Močenku veliký, všeliako spletený koláč, ktorý družbovia po ceste rozlámú a hádzu medzi deti, ktoré sa potom div že nepotlču zaň. «Ďurka» sa volá jedon džbán, ktorý sa len pri veseliach upotrebuje, tento je naplnený vínom a keď sa družba stretne s volakým kamarádom alebo známym, ponúkne ho s nim.

Na ulici postáli sme viacrazy a tanečníci zaskočili si «čardáš». Keď sme sa dohrnuli k domu mladej nevesty, na ulici obnovil sa tanec, medzi tým ale zavreli dvere kuchynské. Včul družbovia pristúpili k dverám, trepali do nich a hádzali hrnce tak ani v tureckej vojne. Keď prestalo trepanie, z nútra sa pýtali:

— Odkial ste? Jakým buchotom prichádzate?! Jakí Iudia ste vy? Ukažte pas!

— Jako môžeme pas ukázať, keď sú dvere zavreté?

— Predsa, jakí Iudia ste vy a čo hľadáte — volali z nútru.

— My sme Iudia poriadni a hľadáme mladému Tobiášovi mladú Šáru.

— U nás sa nenachádza mladá Šára a preto idte š Bohom — odpovedali.

— Otvorite nám dvere po dobroti alebo po zlosti? Po tejto otázke hodili do dverí veľký hrniec, až sa zatriasol celý dom, načo otvorily dvere s týmto výkrikom:

— Veď sú to akýsi zbojníci.

V kuchyni ženy ponúky hostov teplým vareným vínom, tí zase ponúkli domácich svojim vínom, lebo každý niesol so sebou džbán vína. Včul všetci posedali si za stoly a traktovali sa.

Medzitým doletel do dvora voz plný žien, ktoré prišly pre nevestinu truhlu a vankuše, Džbánky vínom naplnené vysoko držiac, spievaly:

Bolela ma hlava
V nedeľu od rána,
Pondelok celú noc
Nemohli mi pomôcť.

Podme k nej, podme k nej,
Ažda nám otvorí;
Ažda nám nepovie:
Že ju hlávka bolí.

Boly by mi boli
Lahučko pomohli,
Keby mi len boli
Milého dovedli. Ichuchu!

Medzi týmto spevom ženy pozkácaly z voza dolu a pokračujúc vo speve, vstúpili do izby, aby duchny a vankuše mladej nevesty uchytily a na naložily na voz. No ale to neišlo tak ľahko. Jedna z domácich žien sadla si na ne, praslica stála pred ňou, v ruke držala vreteno a priadla. Kto sa len cheel dotknúť truhly alebo vankúšov, buchla ho po prstoch.

— Koľko rožkov, tolko groškov! — kričí žena na vankušoch sediaca a zatiaľ ich nevydala, zakiaľ si ich nevymenily za pár groší.

(Pokračovanie nasleduje)

CHYRNIK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa. Jeho veličenstvo kráľ v nedeľu 15. januára zo Schönbrunna zaviezol se do viedeňského burgu, čo je znakom toho, že je už úplne zdravý.

† **Štefan Markovics** kanonik slávnej kapitule prešporskej v sobotu 14. januára ráno pod službami božími neočakávaně náhle zomrel v 69. roku života svojho. Odpočinutie večné daj mu Pane.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrrie minulý týždeň v sprie-

vode biskupského obradníka Barnabáša Toszt, odcestoval na návštevu dr. Ottokára Prohászka osv. p. biskupa stoluobelohradského, taktiež i do Pannonhalmu na návštevu hlavného opáta benediktínov. — Dr. Melchior Takács, praelát praemonštratských kňazov, 11. januára veľmi peknú prednášku držal v katolíckom autonómnom kruhu. — Dr. Jáu Csiszárík, nekďajší tunajší profesor bohoslovnia vymenovaný je za cirkevného radcu pri vatikánskom konsuláte v Ríme. — Dr. Gabriel Máthé, tunajší hlavný lekár v katolíckom čitateľnom kruhu veľmi peknú prednášku držal 8. januára. — Paula Martini, mniška a predstavená nemocnice nevyličiteľných chorých, preložená je do Budakeszu.

Viedeňsky nuncijs u pápeža. Z Rímu oznamujú, že pápež viedeňského apoštolského nuncijsa Granito di Belmonte prijal na audiencii. Knieža Granito di Belmonte v najbližších dňoch odcestuje do Viedne, aby jeho veličenstvu kráľovi odovzdal svoj list, ktorým bol do Rímu zpät zavolaný. Bývalý nuncijs len r. 1912. bude kardinálom.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Osvietenému páeu biskupovi grécko-katolíckemu dr. Jánovi Vályimu z príležitosti nového roku — dľa starého kalendára — ústredné duchovonstvo grécko-katolíckeho vyslovilo blahoželanania pod vedením pápežského praeláta kanonika Kornéla Kovaliczkyho. — Popis krajského obyvateľstva sa už zakončil a stojí 4 a pol milliona korún. — *Ortutó:* Tunajší grécko-katolícky kostol docela reštaurovaný, minulé dni bol posvätený a odovzdaný svojmu cieľu. — Ondrej Martonesik, rímsko-katolícky učiteľ z Hernádszentistvánu a Michal Bartosik rímsko-katolícky učiteľ z Harapkó skrze ministra výučby vyznačení sú povýšením platu o 200—200 korún. — *Ferencvágás:* V tunajšej pálenici 2. januára opili sa robotníci, pričom následkom ich neopatrnosti rozhodilo kotol a vyvalila sa jedna stena. 3 robotníci na smrť boli pokalichení. Je to novým dôkazom toho, ak veľké nešťastia zapríčiňuje to hnusné pálenie.

Na čo sa obracia katolíckeho kňazské majetky? Rožňavský biskup Ludvig Balás rožňavskému dobročinnému ženskému spolku daroval 150 korú. — Veszprémsky biskup barón Karol Horníg mestskému domu chudobných dal 800 korún. — Anton Csarlan r. kat. farár obce Pápasalamon na katolícku školu obce obetoval 200 korún. — Baňskobystrická slávna kapitula na podporu kat. tlače obetovala 1000 korún. Edmund Vajda zierský opát na vystavenie novej kat. školy v obci Soly daroval 14.000 korún. — Rábsky biskup gróf dr. Mikuláš Széchenyi chudobným a dobročinným spolkom daroval 1300 korún. — Kardinal knieža-primas Klaudius Vaszary dobrovoľným ochrancom daroval 500 a kardinal arcibiskup jágerský dr. Jozef Samassa 200 korún. — Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy internát pre žiakov a s tým v súvisi i nové kat. gymnázium za jedon million korún sriadi v Päťkostoloch.

Chýrz zo Spiša. V Levoči dňa 1. jan. po dlhom trápení a pobožnom prijatí sv. Sviatosti zomrel dr.

Brunó Kézmarský bývalý hlavný pravotár stoličný a bývalý hlavný právny správca spišského biskupstva, rytier pápežského rádu sv. Silvestra v 71. roku svojho života. Predseda levočského kráľovského súdu dr. Jozef Lupkovics oplakáva v ňom svojho švokra. — Jeho veličenstvo kráľ 84-ročného šavnického farára Mateja Kahanyecza vyznačil s rytierskym krížom radu Františka Jozefa. — V Žďjaru veliteľstvo 4. vojenského sboru zariadilo 4-týždňový skiový naukobeň — Zo Szomolnokhuty žandársku sráž preložili do mesta Szomolnok. — V Poráču pre osypky zavreli školu. — V Starej Lubovni dňa 5. januára zomrel predseda správy lubovensko-gňazdiansko-podolinskej sporiteine Viktor Janovics v 75. roku života svojho. — Počet voličov v šesť okresoch našej stolice je na tento rok nasledujúci: v gölnickom 1852, v levočskom 2359, v sobotskom 2656, v kézmarskom 2737 a v lubovenskom 2930; toho roku je teda v celej našej stolici o 398 voličov viac ako minulého roku. — Dňa 5. januára bolo v Magure 19 centimetrov sňahu.

Sv. missie. S koncom predošlého roku byly sv. missie v Liskovej a s počiatkom tohoto roku na Huttách v Liptove. Missionári boli na hornom vídieku už dobre známi a oblúbení redemptoristi: Franc Ševčík, Jozef Grigely a Karol Staššik.

Milodar. Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy na novú nižnomattyašovskú (Liptov.) školu daroval 200 korún.

Socialdemokrácia. Z Pešte prichádzajúci robotníci liptáci prinášajú so sebou i svoje čudné záhubné socialdemokratické myšlienky. Katolíckymi kňazmi pohrdajú, o Bohu hovoria bláznivé reči: že Boha niet; proti viere špatne papulujú. Ale je ten Boh len trpezlivý, že takýchto nenabohov trpí tu na zemi.

Ukrutná rodina. Levočskému štátnemu zastupiteľovi oznámili, že lučivnanský obyvateľ Jozef Pisár a jeho nezákonná manželka Anna Ulbrich dve svoje dietky hodili do vody a potom ušli. 7-ročné dievčatko sa zachránilo z vody, ale 1-ročný chlapček sa utopil. Ukrutných rodičov kurentujú.

Zemetrasenie v Strednej Asii. Ako z Prsevalsku oznamujú, zemetrasenie 4. januara tam nenarobilo značnejšie škody. Na severnom brehu Issikulu zemetrasenie zapríčinilo veľké zpusy a 50 ľudí prišlo o život. Vo Wjernyjom teraz vykopávajú tie domy, ktoré sa následkom zemetrasenia byly srútily. Obyvateľstvo býva zväčša v šiatroch, lebo sa bojí, že sa zem znova pohne a ľud takto v treskúcej zime veľmi mnoho trpí. Zemetrasenie bolo najdesnejšie v Naryjme, kde ľudské mrtvoly v hromadách ležia na uliciach. Vidiek je natoľko zmenený, že ho sotva možno poznať. Na taškenskú poštovú cestu srútili sa obrovské skaliská, tak že je tá cesta teraz celkom neschedná. Poštovú budovu v Salaare skaly celkom zasypaly a zpomedzi tých osob, ktoré v čas zemetrasenia byly v budove, nezachránila sa ani jedna. Vo Wjernyjom sa zem tak dopráskala, že sú trhliny na 50—60 stóp široké. Wjer-

nyj obklučujúce vrchy sa celkom zmenily. Celé pohoria zmizly bez stopy. Zemetrasenie v Turkestane, ako z Petrohradu sdelujú, vyžiadalo v obet vyše 1000 ľudských životov. Počet ranených ešte neni známy. Škoda je nesmierna. Obchod a premávka je zaseknutá. Mnohí ľudia od Iaku zblázneli. Zem sa na mnohých priestoroch prepadla.

Morová rana. V Charbine, ako z Petrohradu oznajú, veľmi mnoho ľudí je chorých na morovú ranu. Čiastke mesta, v ktorej bývajú Europčania, hrozí veľké nebezpečie, lebo v čínskych štvrťach mesta denne aj sto ľudí zomre na morovú ranu a ponevác je málo času a ani ľudia nedostanú, ktorí by mrtvoly pochovali preto mrtvoly ležia na uliciach. V mestečku Fusiadane ktoré leží v susedstve Charbina, morová rana už tiež berie svoje obeť. V Charbine z pomedzi Europčanov posiaľ dvaja Rusi zomreli na morovú ranu. Následkom toho, že neni sú porobené dostatočné ochranné poriadky, je sa čo obávať, že morovú ranu zavlečú aj do európskeho Ruska.

HOSPODÁRSTVO.

Oprava.

V predošlom čísle «Kresťana» v článku «**Jako si roľníci poľnú úrodu zvýšia**» chybné byly udané ceny umelého hnojiva pofažne stolice *oravskej, liptovskej, zvolenskej, hontianskej a tekovskej*. Preto tie chyby s prítomným osvedčením opravujeme nasledovne: Pri objednaní jedného vagóna (teda 100—150 metrických centov) do výšspomenutých stolíc 1 m. c. 16 percentového superfosfátu aj so železnicou koštuje 7 korún 92 h. 17 percentový 8 kor. 40 hal. a 18 percentový 8 kor. 90 hal.

Kto ale z výšspomenutých stolíc dá si doviezť menej jako jedon vagón, ten za 1 m.

cent 16 percentového superfosfátu, aj so železnicou platí 8 korún 50 hal., za 17 percentový 9 korún 10 hal. a za 18 percentový 9 korún 70 hal.

Upozorňujeme ct. hospodarske obecenstvo že superfosfát len tak sa vyplatí, keď pod čokoľvek aspoň 2 metrické centy sa vysejú do jedného uhorského holda, to jest 1200 □ siah. Tiež i na to upozorňujeme ct. hospodárov, aby umelý hnoj neobjednali cestou agenta, bo agenti z Galície dajú dovážať umelé hnojivo a to je vždy zfalšované.

Predsedenstvo veľkobélického gazdovského kruhu.

DOPISY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kesfane».

Náš stoličný výbor dňa 20. decembra držal svoje zimné riadne zasadnutie, na ktorom asi 170 stoličných výborníkov vzalo účasť. Najzaujímavejším predmetom zasadnutia bola volba všeliakých výborov. Opozícia dozvediac sa, že na úradnej liste výlučne len sami prívrženci pracovnej čili liberálnej strany sú kandidovaní, celkom zdržovala sa od hlasovania. 120 mamelukov akoby na rozkaz hlasovalo na kandidátov nadžupana. Opozícia bola asi s 50 výborníkami zastúpená.

Podžupan oznámil, že verejná správa mesta Starej Lubovne následkom úplného nedostatku súcích úradníkov vždy viac a viac sa zhoršuje.

Na návrh spišsko-sobotskeho ablegáta Jozefa Takácsa bolo uzavreté, že stolica pre malých gazdov horného Spiša, ktorí sú pre plané úrody veľmi ubie-

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete »Krajinský gruntovno-úverkový ústav« do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe- stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoľuje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spolúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa dopredu. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

dení pýtať bude odpustenie dane a darovanie semena na siatbu,

Ten istý ablegát námietku robil proti tomu, že stolica penziu dá bývalému podžupanovi Raiszovi, ktorý medzi časom vstúpil do štátnej služby, pretože vymenovali ho za hraničného kapitána.

V Starej Lubovni, v Slovenskej Vsi a vo Vyšných Repašoch zrušili voľbu stoličných výborníkov. Nová voľba na všetkých troch miestach bude 25. januára. Voličia majte sa dobre na pozore, idte všetci až do posledného chlapa na voľbu a oddajte svoj hlas len na prívržencov kresťanskej ľudovej strany. Slúžnovecov, notárov alebo iných úradníkov si nikomu a k ničomu k vôli nevoľte, lebo tí pri stolici hlasujú vždy proti záujmom ľudu.

Stoličný výborník.

Richvald (Kritályfalu Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Raďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

S veľkou radosťou oznamujem Vám ako aj všetkým čteným čitateľom «Kresťana», že u nás ohľadom kresťanskej striezlivosti zase sa napredovalo, nakoľko v minulom advente slávne, pred oltárom božím 19 ľudí zrieklo sa najjedovatejšieho, najškzazenejšieho, najšpatnejšieho nápoja: pálenky; a jeden náš šťastlivý spoluobčan zrieknuť sa všetkých liehových nápojov. Dal by Pán Boh, aby týchto rozumných ľudí čím viacerí nasledovali.

Ja sa už len mojho hesla držím: «Najlepším nápojom je voda!

Antialkoholista.

Zo Solčian (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Raďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kresťane».

Náš ľud nevie to zabudnúť rychtárovi, mladšiemu Babčanovi, že pri voľbe s rezníckymi liberálmi hlasoval na dvoch kandidátov tej strany liberálnej práce. Už teraz vidíme, že Jurko Mynársky, tento nadaný, zriedkavou rozumnosťou vysokých mužov prevyšujúci ľudák je tu najbezpečnejšou ochranou proti tomu zkazonosnému, od cirkvi zakliatému liberalizmu. Boh ho žehnaj, Boh ho pomáhaj, aby sme si tohoto statočného podrychtára a rychtára mohli zvoliť pri najbližšej voľbe. Toto je tu žiadosťou každého poriadneho kresťana ľudáka. Nech zhyne liberaltzmus, nech kvitne apoštolské ľudáctvo! Nech činia pokanie, ktorí pri poslednej voľbe stoličnej jednali proti kresťanskému svedomiu.

J. Babčík.

V záujme pravdy.

Požažne dopisu zo Spiškej Magury v prvom tohoročnom čísle «Kresťana» uverejného, na základe nepodvratnej informácie s úplou ochotnosťou vydávame svedectvo o tom, že to docela nesodpovedá skutočnosti, že sporiteľňa starovesská od vkladu 700 korún u nej vloženého prislúchajúce úroky nevyplatila a za opatrovanie vkladu z kapitálu dva percenty ztiahla.

Budapešť, dňa 17. januára 1911.

Redakcia Kresťana.

Oznamuje sa, že knižku «Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi» ešte vždy dostať za 2 koruny u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszln. Veľmi vrele odporúčame túto knižku čitateľom svätého Jozefa.

Odkazy redakcie.

Szepesteplíc. Uverejnime v pokračovaniach.

Alfonso P. Jestli vám možno pište aj budúce.

Dopisovateľ Nagyszombat. Nezbedníci len sebe škodia. Kto sa hnevá, nemá pravdy.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 14. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor.	21.75—22.60
» stolnobelohradská, nová	«	---	---	«	21.60—22.55
» peštianska, nová	---	---	---	«	21.70—22.60
« banátska, nová	---	---	---	«	21.60—22.50
Raž prvotriedna	---	---	---	kor.	15.20—15.30
« druhotriedna	---	---	---	«	15.05—15.15
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	14.50—15.00
Ovos prvotriedny	---	---	---	«	17.10—17.50
« druhotriedny	---	---	---	«	16.70—17.00
Kukurica	---	---	---	«	10.20—10.70

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.00	17.50	17.00	16.50	16.00	15.40	14.60
		č.	7	7½	8		
K.		13.60	11.20	7.20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	7.70—7.90
« hrubé	---	---	---	---	«	8.40—8.60

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na próbu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb stol.)

Fazula veľká biela	kor.	21:00—22:00
Fazula strakavá	«	24:00—25:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4:40—4:60
« « ružové	«	4:80—5:00
« « žlté	«	7:80—8:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	152:00—158:00
« « lucerna	«	146:00—180:00
Proso	«	—

Mak	kor.	66:00—70:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	28:00—29:00
« lúpaný	«	46:00—55:00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	169:00—170:00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	145:00—146:00
« « 3-kusová	«	149:00—150:00

Súbežné budíček hodiny K 2-90

Číslo 3946, dľa amerického systému, chodí v každom položení, dobrej kvality a spoľahlivého chodenia s písobnou zárukou 3 rokov za spoľahlivé chodenie K 2-90, 3 kusy K 8.— Číslo 3946 1/2 s ostro ožiareným číselníkom kus po K 3-50, 3 kusy K 9.— Žiadne riziko.

Výmena povolená alebo návrat peňazi. Rozposiela s poštovou dobiereou alebo pri predbežnom zasl. peňazi

Prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD

cis. a král. dvorný zásielca

Brüx. Číslo 3239 (Čechy).

Bohato ilustrovaný hlavný cenník s výše 3000 vyobrazeniami na žiadost posielá sa každému zdarma a franko.

2 milliony

ročné spotrebovania.

Vzdy novoty v umeleckom vyhotovení. Ženské krásy, serie ľubostné a deti, kvety, karty pekných krajov, k vianocam, novému roku, k veľkej noci, ku turkam, meninám a narodeninám

10 kusov sort. kariet tr. K	— 50
25 « « « « « 1.—	—
50 « « « « « 1.70	—
100 « « « « « 3.20	—
200 « « « « « 5.50	—
500 « « « « « 13.—	—
1000 « « « « « 25.—	—

Jestli kto žiada si msortirované karty, prosíme udat, ktoné z výš udaných darkov odosla máme. Zasiela cis. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

vývozný dom Brüx číslo 3246. (Čechy.)

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov! za 6 korún franko posielá 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

A vonatok indulása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1910. október 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
148	5 15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12 05	sz. v.	Szeged, Szolnok	145	5 05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	157	12 05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5 35	«	Érsekújvár, Ipolyság	4106	12 10	«	Esztergom	723	5 25	«	Cegléd	183	1 20	«	Nagymaros
718	5 50	«	Szeged, Szolnok	1402	12 20	gy. v.	Zsolna, Berlin	725	5 35	«	Cegléd	708	1 25	gy. v.	Bukarest, Bázias
152	6 00	«	Göd	128	12 25	sz. v.	Nagymaros	4101	5 50	«	Esztergom	108	1 40	«	Paris, Wien
4102	6 10	«	Esztergom	114	12 45	«	Wien	139a	5 55	«	Nagymaros	508	1 50	«	Kolozsvár, Tóvis, Sz.-Németi, Szolnok
150	6 20	«	Rákospalota-Ujpest	160	12 55	«	Rákospalota-Ujpest	725a	6 00	«	Cegléd	159	1 55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
6502	6 35	«	Lajosmizse, Kecskem.	162	1 30	«	Dunakeszi-Alag	147	6 05	«	Rákospalota-Ujpest	4107	2 05	«	Esztergom
102	6 50	k. ost. ex. v.	(Wien, Paris, Ostende, London)	4114 ¹⁾	1 50	«	Piliscsaba	6505	6 10	«	Lajosmizse	161	2 40	«	Dunakeszi-Alag
512	7 00	gy. v.	(Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszében, Körösmező)	504	2 00	gy. v.	(Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó)	721	6 20	«	Szolnok, Cegléd	163	3 00	«	Rákospalota-Ujpest
1404	7 05	«	Zsolna, Berlin	126	2 10	sz. v.	Parkány-Nána	9011	6 25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrád	6507	3 20	«	Kecskem., Lajosmizse
104	7 55	«	Nagyszombat, Wien	164	2 15	«	Rákospalota-Ujpest	7012	6 30	«	Konstantinápoly, Bukarest	713	4 05	«	Temesvár J., Szeged
154	8 05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	4108	2 20	«	Esztergom	139	6 35	sz. v.	Nagymaros	127	4 10	«	Nagymaros
708	8 15	gy. v.	Orsova, Bázias	106	2 30	gy. v.	Wien, Paris	1407	6 40	«	Berlin, Zsolna	4109	5 00	«	Esztergom
712	8 30	sz. v.	(Temesvár, Karánseb., Bázias)	108	2 35	sz. v.	Galánta	217	7 15	tvssz	Parkány-Nána	215	5 30	tvssz	Érsekújvár
4104	9 05	«	Esztergom	704	2 40	gy. v.	Bukarest, Bázias	709	7 20	sz. v.	Bukarest, Bázias	165	5 35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
116	9 20	«	Wien, Berlin	722	2 45	sz. v.	Cegléd	501	7 30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár, Maramarosziget)	115	5 55	«	Wien, Berlin
156	9 40	«	Rákospalota-Ujpest	6504	2 50	«	Lajosmizse, Kecskemét	149	7 35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	1401	6 20	gy. v.	Berlin, Zsolna
6508	11 15	«	Lajosmizse, Kecskemét	168	4 10	«	Rákospalota-Ujpest	117	7 40	«	Paris, Wien	707	6 35	«	Orsova, Bázias
158	11 20	«	Rákospalota-Ujpest	130	4 20	«	Nagymaros	4103	7 45	«	Esztergom	167	6 40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
				716	4 30	«	Szeged	6501	7 50	«	Kecskem., Lajosmizse	105	7 10	gy. v.	Wien
				108	5 15	gy. v.	Wien	151	7 55	«	Göd	711	7 40	sz. v.	Bázias, Temesvár
				724 ²⁾	5 40	sz. v.	Cegléd	727	8 05	«	Cegléd	169	7 45	«	Rákospalota-Ujpest
				168	5 50	«	Rákospalota-Ujpest	131	8 10	«	Parkány-Nána	4113 ³⁾	8 10	«	Piliscsaba
				124a	6 00	«	Nagymaros	719	8 35	«	Kiskunfélegyháza	187	8 20	«	Nagymaros
				724a	6 10	«	Cegléd	153	9 10	«	Dunakeszi-Alag	125	8 50	«	Parkány-Nána
				124b	6 20	«	Nagymaros	705	9 20	gy. v.	Szeged	107	9 05	gy. v.	Wien
				724	6 35	«	Cegléd	1403	9 40	«	Berlin, Pozsony	4111	9 25	sz. v.	Esztergom
				4110	6 40	«	Esztergom	4105	9 55	sz. v.	Esztergom	6503	9 30	«	Kecskem., Lajosmizse
				726	6 45	«	Cegléd, Szolnok	155	10 25	«	Rákospalota-Ujpest	171	9 35	«	Dunakeszi-Alag
				1406	6 50	gy. v.	Pozsony, Berlin	715	10 40	«	Szeged	1405	9 45	gy. v.	Berlin, Zsolna
				124	6 55	sz. v.	Parkány Nana	119	11 15	«	Galánta	511	9 55	«	(Nagyszében, Brassó, Kolozsvár, Stanislaw
				170	7 00	«	Rákospalota-Ujpest					129 ⁴⁾	10 25	sz. v.	Vác
				728	7 35	«	Cegléd					113	10 35	«	Wien
				6506	7 40	«	Lajosmizse					6513	10 40	«	Ocsa
				172 ⁵⁾	8 00	«	Dunakeszi-Alag					717	11 00	«	Szeged, Szolnok
				710	8 05	«	Bukarest, Bázias							k. ost. ex. v.	(London, Ostende, Paris, Wien
				132 ⁶⁾	8 20	«	Vác ⁷⁾								
				4112	8 30	«	Esztergom								
				1408	8 40	«	Zsolna, Berlin								
				118	9 30	«	Wien, Paris								
				502	9 35	gy. v.	(Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw)								
				706	10 15	«	Szeged, Bázias, Bukarest								
				720	10 30	sz. v.	Kiskunfélegyháza								
				140	11 10	«	Nagymaros								
				902 ⁸⁾	11 20	k. o. exp. v.	Belgrád, Konstantinápoly								
				702 ⁹⁾	11 30	«	Bukarest, Konstantinápoly								

1) Csak vasár- és ünneppanokon közlekedik, bezárólag nov. 13-ig.
 2) Vasár- és ünneppan előtti hétköznapokon közlekedik.
 3) Csak október és április hónapokban közlekedik.
 4) Október és április hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.
 5) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 6) Minden szerdán és szombaton közl.

1) Érkezik minden szerdán, pénteken és vasárnapon.
 2) Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
 3) Vasár- és ünneppanokon bezárólag nov. 13-ig közlekedik.
 4) Csak október és április hónapokban közlekedik.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5 53	sz. v.	Esztergom	4007	2 10	sz. v.	Esztergom
4003	7 48	«	Esztergom	4009	5 20	«	Esztergom
4005	10 04	«	Esztergom	4013 ³⁾	8 21	«	Piliscsaba
				4011	9 31	«	Esztergom

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, zuby atd.

Cena:

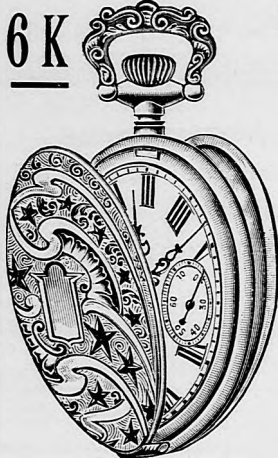
Malá flaška 2.— kor.
Veľká flaška 2.50 »
Flaška na prábu 1.20 »

Dorábajú Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

Nikdy viac v živote!

Miesto 16 korún len 6 korún

6 K

Následkom kúpy v istej veľkej dielni na hodiny moje pôvodné kovové

strieborné „Gloria“ remontoar hodinky

s duplovanou pokrývkou s 36 hodin výborne chodiacim strojom, veľmi pekným, veľkom, na ktorom vyryté sú cimery, koňa, jeleňa, lvy, kým trvá zásoha predávam len za smiešnu cenu.

kus po 6 K.

Predtým stály 16 korún.

Zodpovedná strieborná „GLORIA“ retiazka 1 koruna.
3 rokov záruka. Zasiela s poštovou dobierkou

Vývozný dom hodín

MAX BÖHNEL

Wien, VII., Margaretenstrasse 27-55.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsels, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Peniaze

usporí každý, kto v čas potreby osožných a užitočných článkov a každého druhu príležitostných darov, pýta si môj hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť pošle sa každému zdarma a franko

cis. a kraľ. dvorný zásielca
Hanns Konrad
Brüx, číslo 3261. (Čechy.)

Bez učiteľa, učenia bez poznania nôt môže každý na mojej „**Accordeon trúbe**“

hraf piesne, tance, marše. Ku svaťbám, príležitostným zabávaniam výletom atd. odporúča sa navrelej. Číslo 366 10 tastiek, 20 hla-ov, 2 basklápy, 36 cm. dlhá Kus so školou K 2.50, 3 kus K 7.—. Accordeon najfajnejšieho dorobu a s najlepšimi hlasmi kus K 3.60. Rozposiela s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní ceny

Hanus Konrad

c. a k. dvorný lifierant vývozný dom muzikálnych strojov Brüx No 3244. (Čechy.)

Cenník s viac než 3000 obrazmi darmo a franko.

Mnoho peňazí

usporí každý, kto pri potrebe rozličných užitočných článkov a príležitostných darov každého druhu, pýta si môj hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami, ktorý zdarma a franko na žiadosť každému ochotne pošle c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad

Brüx číslo 3262. (Čechy.)

Revolver pre biciklistov.

Číslo 112 systém okrajného výstrelu veľmi obľúbený model sriadeny na šesť výstrelův, jasno polirovaný s rukovetou z orechového dreva, obťah k prevráteniu 12 cm. dmý K 8. — **Nábitky k revolveru okrajného výstrelu číslo 500 po 100 kusoch K 3.15.** Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazí. Najväčší výber každého druhu zbrane v mojom hlavnom s viac ako 3000 vyobrazeniami opatrenom cenniku na žiadosť každému ochotne zdarma a franko pošleam. Objednaný tovar, s poštovou dobierkou alebo pre predbežnom doposlani obnosu zasiela cis. a kr. dvorný zásielca **HANNS KONRAD.** Vývozný dom Brüx číslo 3255. (Čechy.)

Veľmi pekný stojáci kríž s podstavcom

aj k vyveseniu, vyhotovený z pekného zlato bronzu. Podoba Krista Pána a Marie Magdaleny z porcelánu s ampulkou z farbistého skla asi 58 cm. výšky K 7.50. Polirovaný čierny drevený kríž K 2.40, 2.60, 3.80. Žiadne riziko!

Výmena dovolená alebo návrat peňazí.

Zasiela s poštovou dobierkou cis. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Vývozný dom BRUX číslo 3249. (Čechy.)

Hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; oiele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; najfajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľednani 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednohlavé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny s pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolená.

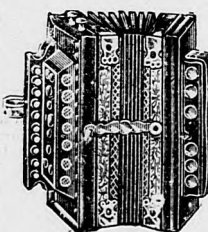
Za nezopovedné návrat peňazí obšimý cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Dobré harmoniky K 4.80

Žiadne trovy za clo. Odpredané viacej ako 100.000. Žiadne riziko

Zámena povolená alebo návrat peňazí.

Číslo 300³/₄ 10 tastiek, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 4.80
Číslo 65¹/₄ 10 tastiek 1 register 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm. K 5.20
Číslo 305³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 6.20
Číslo 663¹/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.—
Číslo 668¹/₂ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 28x16 cm. K 9.—
Školka k samončeniu na teže harmo-
nike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom hudobných nástrojov
Brüx číslo 3242. (Čechy.)

Hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami na žiadosť pošle sa každému zdarma a franko.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

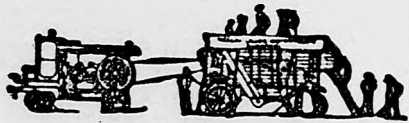
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvrelej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlatobny stroj prítomnosti !!
Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdrom aj medzi domými slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatu atd. **Ludvika Kállai** ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!